

VN/28062/2023

Helsingissä 27.11.2023

Asia: Luonnos valtioneuvoston asetukseksi eläimille tehtävistä toimenpiteistä ja keinollisen lisäämisen menetelmistä

Kiitämme lausuntopyynnöstä.

Asetuksessa on monia hyviä muutoksia, jotka parantavat eläinten hyvinvointia. Pidämme niitä tärkeinä ja kiitämme niistä. Asetus kuitenkin sallisi edelleen myös eläimille kipua aiheuttavien toimenpiteiden tekemistä ilman riittävää kivunlievitystä, mikä on eläinten hyvinvoinnin kannalta ongelmallista. Ainakin osaan kipua aiheuttavista toimenpiteistä olisi käytännössä mahdollista yhdistää kipulääkitys ja tähän tulisi asetuksessa kauttaaltaan kiinnittää enemmän huomiota. Lisäksi kauttaaltaan tulisi kiinnittää huomiota siihen, miten asianmukainen kipulääkitys on määritelty ja mitä sillä tarkoitetaan.

Pykäläkohtaiset kommentit:

3 § Sallitut merkintämenetelmät

Sallittua olisi edelleen poron korven loveaminen poronhoitoalueella pidettävällä porolla ilman kivunlievitystä. Pidämme käytäntöä ongelmallisena, koska se aiheuttaa eläimille merkittävää kipua. Hoitamaton kipu nuorella iällä voi johtaa elinikäisiin hyvinvointiongelmien esimerkiksi lisäämällä eläimen kipuherkkyyttä. Vähemmän kivuliaita tapoja merkitä porot tulisi etsiä. Käsittääksemme loveaminen tehdään yleensä pienille vazoille, joiden kohdalla kipulääkkeiden vaikutuksista ja haittavaikutuksista ei ole riittävästi tietoa. Kipulääkityksen mahdollisuutta tulisi näin ollen vähintään tutkia. Asetuksessa ei myöskään säädellä ikää, jolloin loveaminen voidaan tehdä. Mikäli loveaminen tehdään vanhemmalla iällä, kipulääkitystä tulisi edellyttää.

Sallittua olisi myös tuotantoeläimenä pidettävien kanien ja sikojen tatuointi ilman kipulääkitystä. Tatuoinnit voivat kuitenkin aiheuttaa kipua vielä toimenpiteen jälkeenkin. Lähtökohtaisesti sekä toimenpiteen aikaista, että jälkikivunhoitoa tulisi mielestämme edellyttää aina, kun eläimelle tehdään toimenpide, jonka aiheuttama kipu voi jatkua vielä toimenpiteen jälkeen.

Tatuoinnit tulisi ensisijaisesti kieltää kokonaan.

Tuotantokanien kohdalla mikrosiru on kivuttomampi tunnistusmenetelmä ja käytännössä sen pitäisi olla myös mahdollinen siitoskanien kohdalla. Koirien ja kissojen tatuoinnit tulee myös kieltää tarpeettomina. Mikrosiru on käytännössä korvannut tatuointien tarpeen.

Kalojen kohdalla toimenpiteistä olisi syytä käyttää kipulääkitystä toimenpiteen yhteydessä, jos on oletettavaa, että kipu jatkuu toimenpiteen jälkeen.

4 § Naudan ja vuohen sarvenaiheiden tuhoaminen ja sarvien poistaminen

Pidämme tärkeänä, että toimenpiteiden yhteydessä edellytetään selkeästi myös jälkikivunhoitoa. Pelkkä toimenpiteen aikainen kivunlievitys ei ole näiden toimenpiteiden kohdalla riittävää. Nuoren eläimen hoitamaton kipu altistaa erilaisille elämän mittaisille hyvinvointiongelmille. Sairasta eläintä ei tule nupouttaa.

5 § Kastratio ja sterilisaatio

Heikkokuntoista eläintä ei tule kastroida tai sterilisoida, ellei se ole eläimen oman hyvinvoinnin kannalta tarpeellista.

Pidämme hyvänä kehityksenä sitä, että jatkossa tulehduskipulääkitystä vaaditaan poron kastroinnin yhteydessä. Pidämme kuitenkin ongelmallisena poron kastroidintia siten, että kivun lievitykseen käytetään vain tulehduskipulääkettä, sillä toimenpide on eläimelle kivulias ja stressaava. Kastrointeja ei tulisi tehdä puolivilleille

eläimille. Mikäli toimenpide kuitenkin sallitaan, tulisi pyrkiä eläinmäärien minimointiin ja mahdollisimman hyvään kivun ja stressin vähentämiseen. Kesyjen eläinten kohdalla tulisi edellyttää parempaa kivunlievitystä myös poronhoitoalueen sisäpuolella.

6 § Keinollisen lisäämisen ja lisääntymisterveyden sallitut menetelmät ja toimenpiteet

Kohdat 2), 3) ja 6) voivat aiheuttaa eläimille kipua ja ainakin kohta 6) voi aiheuttaa pitkäkestoisempaa kipua. Näissä kohdissa tulisi edellyttää kipulääkitystä.

Asetuksessa ei ole kiinnitetty huomiota sperman keräämiseen liittyvään eläinten hyvinvointiin muun kuin elektroejakulaation osalta. Myös koiraseläinten hyvinvointiin toimenpiteen yhteydessä (kuten eläimen käsittely, menetelmät, eläimen kunto) tulisi kiinnittää huomiota ja esimerkiksi sperman kerääjän pätevyydestä tulisi säätää.

7 § Eläintenpitoon liittyvät välttämättömät toimenpiteet

5) pidämme minkin kynnen katkaisemista tarpeettomana kivun aiheuttamisena. Lähtökohtaisesti ihmisen jatkuvassa hoidossa pidettävän eläimen tulee olla niin kesy, että verinäyte on mahdollista ottaa leikkaamatta eläimestä veren vuotoa aiheuttavia paloja. Mikäli tämä ei ole mahdollista, eläimen tarhaamista ei tule sallia. Mikäli käytäntö kuitenkin sallitaan, on sen yhteydessä annettava kipulääkettä.

8 § Ulkonäön muuttamiseen tähtäävät ja muut kielletyt toimenpiteet

Pidämme hyvänä, että asetukseen on laitettu lista kielletyistä toimenpiteistä. Selkeyden vuoksi listaan olisi hyvä lisätä kukon varpaan katkaiseminen.

9 § Kelpoisuus keinosiementämiseen

Pykälässä on listattu yleisimmät eläinlajit, joiden kohdalla keinosiemennystä harjoitetaan. Moni eläinlaji jää pykälän säätelyn ulkopuolelle, mikä aiheuttaa tarpeettoman riskin eläinten hyvinvoinnille: Suomessa ei ole kattavia positiivilistoja ja on mahdollista, että myös sellaisilla lajeilla, joilla keinosiemennystä ei nyt harjoiteta, tullaan siemennystä harjoittamaan tulevaisuudessa. varovaisuusperiaatteen mukaan pykälään tulisi kirjoittaa, että *muiden lajien kohdalla keinosiemennystä saa harjoittaa vain eläinlääkäriammattinharjoittaja*. Vaihtoehtoisesti keinosiemennys tulee muiden lajien kohdalla kieltää kokonaan.

11 § ja 12 § keinosiementämisen koulutus

Koulutuksen tulisi sisältää myös eläinten käsittelyn taitoja ja käyttäytymisen ymmärrystä.

14 § Porsaiden kirurgisen kastration koulutus

Koulutuksen sisältöön tulisi lisätä kohtaan 3) kivun kesto ja uusina kohtina nivusalueen anatomia sekä porsaan kastroidikelpoisuuden toteaminen.

Kati White
Toiminnanjohtaja
SEY Suomen eläinsuojelu

